

13.04.2025

Edycja źródeł

Maurycy i Kamil Mochnaccy, *Listy emigracyjne do rodziców (z dołączeniem listów Michała Podczaszyńskiego). 1832-1834*

Autor/Redaktor: Agnieszka Markuszewska, Mirosław Strzyżewski

Wydawnictwo:: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

ISBN: 978-83-231-6016-8; eISBN: 978-83-231-6017-5

„Biografie trójki dożgonnych przyjaciół – Maurycego Mochnackiego, Kamila Mochnackiego i Michała Podczaszyńskiego – ilustrują trudne doświadczenie generacji młodych romantyków doby insurekcji listopadowej.

Każda z tych biografii układa się w nieco inny dramat osobisty, zakończony śmiercią w bliskich odstępach czasu, z dala od rodzinnych stron. Listy są tego dramatu szczególnym zapisem. Przejmującym, gorzkim, trudnym, prawdziwie bolesnym. Znajdujemy w nich także przegląd postaw moralnych autorów wobec spraw fundamentalnych, wyborów najtrudniejszych, w obliczu biedy i życia wiedzionego z dala od najbliższych. [...] Zbiór listów braci Mochnackich i Michała Podczaszyńskiego można czytać w różnych porządkach. Przede wszystkim jako egodokument historyczno-polityczny przedstawiający kształtowanie się Wielkiej Emigracji i tworzenie ośrodków władzy politycznej (uwagi na ten temat znajdujemy w większości listów) lub jako dokument biograficzny, np. ujawniający proces powstawania dzieła życia Maurycego Mochnackiego, niedokończonej obszernej pracy historiograficznej Powstanie narodu polskiego w roku 1830 i 1831; listy notują także przemiany doraźnych poglądów politycznych nadawców, ich stosunek do europejskiej polityki, przynoszą sporo wiadomości o rodzinie. Ale bodaj ciekawsza jest warstwa refleksji wypływająca z obserwacji życia codziennego emigrantów, które stopniowo przekształca się w piekło getta polskiego na obczyźnie, ujawniając patologie, wynaturzenia, przywary, kontrowersyjne zachowania jednostkowe – to wcale bogate źródło socjospołeczne i kulturowe”.

(Ze wstępu Mirosława Strzyżewskiego).

Strony: 727

Słowa kluczowe: edycja, UMK, korespondencja, Mochnacki, powstanie listopadowe